

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

228

H. 196

A lap szellemi részét illető
levelek a szerkesztőséghez,
pénz küldemények és hir-
detések a kiadóhivatalhoz
címezendők.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Bérmertetlen levelek csak
ismert kéztől fogadtnak el.

Előfizetési díjak:

egész évre 4 frt, fél évre
2 frt; községi jegyzőknél
és tanítóknál egész évre
3 frt.

Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott gar-
mond sorért 5 kr; helyeg-
díj minden beiktatásért
30 kr.

Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet
nélkül a szöveg nagysá-
gára, helyegdíjjal, nyugta-
bélyeggel és támlappal
együtt 3 frt.

Nyílt soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél ked-
vezmények nyújthatnak.

Előfizetési felhívás.

Lapunk az 1898-ik év elejével
XVI-ik évfolyamába lépett.

Elég hosszú idő annak tanúsá-
gátételére, hogy lapunk Szilágy-Somlyó
város és vidékének s — öndicséret
nélkül mondhatjuk, hogy egész Szi-
lágymegye társadalmi, művelődési,
gazdasági és közigazgatási köz-életé-
nek fejlesztésében, keletkezése óta, ál-
landóan részt vett, s mint tulmagas
igényekre nem számító vidéki lap, a
maga hivatását betöltötte. Mert ha
nem így volna, az a közönség, mely
manapság már mindenfelől annyira
igénybe van véve és olyannyira el-
árasztva mindenféle jó és rossz iro-
dalmi termékekkel, bizonyára rég
megvonta volna tőle támogatását.

Ama keveseknek, kik nehéz fel-
adatunk megoldásában közreműködtek,
köszönetet nyilvánítva, kérjük jövőre
is szellemi támogatásukat.

Kérjük e város, e vidék és Szi-
lágymegye testületeit, hatóságait,
egyesületeit s felhívjuk e város, e vi-
dék és Szilágymegye értelmiségét,
hogy ne kicsinyeljék ama tevékeny-
séget, minek lapunk tért nyithat, ha-
nem a valódi közügy zászlója alá cso-
portosulva, e lapnak továbbfejleszté-
sére tömörüljenek.

Olvasóinkat pedig az előfizetések
megújítására s lapunk terjesztésére
kérjük, nyilvánvaló dolog lévén, hogy
a lap szellemi fejlődése, annak anyagi
támogatásával megfelelő arányban ha-
ladhat.

Az előfizetési ár marad a régi, s
azt annál is inkább kérjük előzetesen
beküldeni, mert az utólagos elszámó-
lások nekünk sok hiábavaló munkát
okoznak.

A „Szilágy-Somlyó”
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Nazarénusok.

Az idők jele, hogy a nazarénusok
szektája már a mi vármegyénkben is
kezd próbálgatni felütni sátorát.

A közelebbi karácsonyi ünnepek
előtt Kémeren, ebben az erős és va-
gyonos, nagy, református, magyar köz-
ségben egy Szalárdról elszabadult fló-
tás kezdte a falu egyik félreeső ré-
szén az új vallásfelekezet tanait hir-
detni. Az újdonság ingere sokakat
összezsúfolított az esteli biblia magya-
razatoknak keresztelt összejövetelekre.

A hívő apostol, — ki fennen di-
csekszik vele, hogy ő nem száz, meg
kétszáz forintokon vásárolta az ő tu-
dományát, hanem az Ur adta neki
tudni mindeneket — egyelőre csak
négy-öt este tartott éjszakai előadás-
okat az új felekezet tanairól s már is
elcsavarta néhány hiszterióra hajló,
többnyire a teljesen vagyontalan föld-
mivesek közül való embernek a fejét.

Mint közvetlen a helyszínén érte-
sültünk, már husznál többen állottak
az új felekezet zászlója alá. Az apos-
tol neszét véve, hogy a község elől-
járósága számon akarja kérni tőle a
tanítás és gyűlések tartására való
igazolványokat, odább állott. A meg-
maszlagosított hívők azonban azóta
is szorgalmasan tartják az esteli ösz-
sejöveteleket és az apostol által szét-
osztott könyvekből tanulgatják az új
tudományt s magyarázzák egymásnak
a bibliát.

A hit nem a tudás dolga s tör-
vényeink teljesen megengedik, hogy
kiki olyan vallást kövessen, amelyik
az ő lelkiismeretének legjobban meg-
felel, sőt azt sem bánják, ha egyik
vallásfelekezethez sem tartozik. Ámde
a polgári társadalomnak, az államok-
nak vannak olyan sarkalatos alaptör-
vényei, a melyek bizonyos tanokat
nem tűrhetnek meg, nem pedig azért,
mert azok magát a társadalmi rend-
nek, magának az államnak főnnállá-
sát, annak fölvirágzását tennék kér-
désessé, sőt lehetetlenné. Ilyen tan-
tétele a nazarénus vallásfelekezetnek,
hogy fegyvert fogni nem sza-
bad.

Már most hogyan teljesíti a naza-
rénus katonai kötelezettségét, ha val-
lási hitelveinek föltétlen hódolni akar?
Nem katonáskodik? Miként lehet ily
elvekkel államfőntartásról beszélni
is? Avagy teljesítse a katonai szol-
gálatot a nazarénus helyett más val-
lásu, ő csak élveze a más vallásnak
által, a más vallásnak fáradságán
azok élete és vére fölállozásával fön-
tartott békét?

Ilyen felekezet szaporodását, ter-
jedését az államhatalom behunyt szem-
mel, tétlenül nem nézheti, ennek ter-
jedése, elharapódzása ellen óvintézkedéseket kell tenni,

Ez nem a református, vagy katho-
likus papok, nem a református, vagy
katholikus egyházközségek ügye. Ez
olyan társadalmi kérdés, melynek he-
lyes megoldása igénybe veszi az or-
szág bölcseinek és legbölcsebbjeinek
talentumait. Mi pedig úgy látjuk,
hogy a nazarénus felekezetnek terje-
dése, térfoglalása közeli, igen közeli
atyafiságban áll az államfelforgató
szociális tanokkal.

Szilágymegye részint elszige-
teltségénél, részint a földbirtokos és
ugynevezett napszamos osztálynak
egymáshoz való másnemű összekötte-
tésénél s a gyáriparnak teljes hiányá-
nál fogva eddig csak hírből ismerte
azokat a rendetlenségeket, munkás-
zavargásokat, melyek a nagy magyar
alföldön már néhány év óta napi-
renden vannak. A Kémeren jelentkező
nazarénus mozgalom még csak szikra,
mely könnyen elfojtható, de lehet be-
lőle forrongó vulkán, mely vármeg-
yénk csendes munkásságát, békés
egyvetértést könnyen perzselő lávája
alá temetheti.

Egy, a maga idejében tapintato-
san intézett szelid figyelmeztető szó,
egy fel sem tűnő közigazgatási óvin-

tézkedés több eredménnyel jár, mint
később a puskák ropogása s a börtö-
nök rabláncá.

Hisszük, hogy azok, kik várme-
gyénk sorsát hivatali állásukból ki-
folyólag intézni hivatva vannak, fel-
szólalásunkat meghallják s mielőtt a
szikra lángra gyulva, pusztító tűz-
vésszé kavardhatnék, gondoskodnak
annak eloltásáról.

Bölni Sándor.

Uj esztendő.

Az idők szerény krónikásának de
sokszor van alkalma történelmet írni.
A hatalmasok csak intézik az emberi-
ség sorsát, az abból folyó nagy ta-
nultságokat egy szürke ember rögzíti
meg, veti papírra s teszi oda okulá-
sul a jövőnek.

A ki történetet ír, az prófétája
népének, még pedig egy visszafelé
tekintő prófeta, a ki csak a multat
látja s nem jósol belőle jövőt, nem
fejt álmokat, nem magyaráz csodákat,
csak rögzít, fotografál, fest hiven,
gyorsan, színesen . . .

S a kép, a mit produkál, mégis
tanulság forrása, mert az országok
sorsát vezérlő hatalmasok belőle sze-
dik tetteikhez a buzdítást, abból me-
ritik az erőt a cselekvéshez, az alko-
tásokhoz . . .

Most is történelmet írunk, a mi-
kor az esztendő forduló pontján visz-
szanéziünk a multban.

Az egyes embernek, csoportoknak,
társadalmi osztályoknak s egész nép-
rétegeknek lehettek, — voltak keser-
veik; a gazda reményeit learatta az
idő szeszélye, az iparos osztálynak
nem teljesítette óhajait a végzet, a
kereskedő elégedetlen az üzleti év
mérlegével s a hivatalnok-sereg, az
értelmi előkelőség nem találta meg
az utat kitűzött célja felé. Van min-
denkinek oka panaszra!

Az egyiknek sok az adója, a má-
siknak kevés a jövedelme . . . Ilyen-
forma a panaszkodás minden téren s
ezt a panaszt el kell fogadni.

Még az is zsörtölődik, a kit bol-
dogulása felé vitt az esztendő . . . Ez
már emberi természet!

Csak hogy ott, ahol az igazságnak
határozottan ellent mond a panasz
szava, — meg kell jelenni a bírói
szónak is és itélni szigorúan, önzet-
lenül.

Egy nemzeti állam életében nem-
csak az egyes ember panaszja s az
összeség saját külön keserve dönt és
nem szabad a történelemnek ezeket a
panaszhangokat vélni a maradandó
érelapokra.

Van egy magasabb szemhatár is,
mely fölött eltekintve, egészen más
képet nyerünk az ország állapota fe-
lől, mint a milyennek látszik egész
közlelül.

Mindenfelé a friss erő dagadó for-
rása buzog, s az alkotás munkája fo-
lyik roppant szorgalommal, önértettel

és becsvágygyal. Nincs tere az állami
életnek, mely ne mutatna fel hatal-
mas konszolidációt s minden egyes
lépés, a mit előre teszünk, fölér egy
évtizeddel.

A mit századok harcai letaroltak
e hazában, azt felépítette egy-két
emberöltő s a mai kor fia, ha végig
pillant csak a saját férfikora alkotá-
sain, — büszkeséggel, becsülettel el-
telve érzi, hogy ebben a nemzeti ujjá-
születésben neki is megvan a maga
szegény része.

Ez a renaissance pedig éppen egy
félszázada kezdődött.

A ránk köszöntő új esztendő ju-
biláris év. A nemzet ujjászületése
esztendejének kell tekintenünk az
1848. évet s éppen ötvenedszer for-
dult meg nagy pályáján a világegye-
tem csillagrendszere, mikor az új évbe
léptünk.

Jól esik látnunk, hogy a nagy
idők embereiben mennyi politikai böl-
ceség volt s mennyi hazafiui szeretet.
Jól esik tudnunk, hogy azok, a kik
ötven év előtt áldozatot hoztak a
haza javának, a nemzeti életnek, ezt
az áldozatot meg nem bánták s még
nagyobb örömmel kell konstatálnunk,
hogy az a nagy nemzeti erő, melyet
a polgárjogok kiterjesztésével minden
magyar szívébe beoltottak, meghozta
hatalmas kamatait.

A nemzet nem volt, — de van és
lesz sokáig!

Az az időszak, melyen át a Szé-
chenyi, a Kossuth és a Deák nagy
munkája egymásban folytatását nyerte,
történetünk legfényesebb korszaka,
melyet mi még nem méltányolhatunk
eléggé, mert a közelség még elfogultta
tesz bennünket.

A fény nagyon is vakít, a szomo-
ruság nagyon is elkomorít.

E jubiláris esztendő fordulóján
elég lesz följegyeznünk azt is, hogy
a kik láttuk e félszázad munkájának
eredményeit, — nem hiába éltünk,
különösen ha van benne egy hajszál-
nyi részünk.

Pedig van! . . . A polgár bármi-
lyen cseppje a nemzetengernek, azért
a hullám nem jön létre nélküle. Mi
e hazának, e tengernek fiai vagyunk
s részesei a nemzeti munkának, — de
részesei a nemzeti dicsőségnek is.

Isten áldása minden magyarra az
új esztendőben!

Felhívás

Szilágymegye gazdaközségéhez.

A szilágymegyei gazdasági egye-
sület már megalakulásakor céljául
tűzte ki e vármegye területén a gazdá-
szat minden ágának fokozatos fej-
lesztésére, gyarapítására és fölvirá-
goztatására minden lehetőt megtenni.

Aki csak ismeri vármegyénket,
tudja azt, hogy minden kereskedelmi,
ipari és gazdasági központtól távol
esünk, magunkra vagyunk utalva, a

kitűzött cél felé kizárólag saját erőnk-ből haladhatunk.

E cél megvalósítása csak is az oly sokféle ágazó érdekek összesítése és szétforgácsolt erőink tömörítése által lehetséges. Az tehát első és fő-kötelessége gazdasági egyesületünknek, hogy az oly sokféle érdeket a lehetőségig összeegyeztesse, kiválasztván azokat, melyek megvalósítását a közérdek legsürgősebben követeli, de egyszersmind minden lehetőet megtegyen azok megvalósítására.

Az egyes ember ereje megtörik és nyomtalanul vész el ott, ahol többeknek összesített ereje nagy dolgok előállítására képes.

Nem szükséges bővebben fejtegetni azon indokokat, melyek egyesületünk fölvirágoztatását szükségessé teszik, mert hogy a jelenlegi kritikus helyzetben, midőn a válságos gazdasági évek sulyát egyaránt érezi a nagy- és kis birtok tulajdonosa, midőn a rossz termés, majd pedig a kedvezőtlen értékesítési viszonyok mellett a megélhetés lehetősége van veszélyeztetve; kétségtelen, hogy csakis társulás által, egymás kölcsönös támogatásával, érdekeink összeegyeztetésével és erőink öntudatos összesítésével tudhatunk megküzdeni azon ellenséges áramlatokkal, melyek gazdaságunkat fenyegetik.

Erre van hivatva a gazdasági egyesület, de egyszersmind célja az is, hogy kísérletezéseket tegyen, tapasztalatait jó tanács és példa alakjában föltárja a gazdák előtt, buzdítson ott, ahol lankad a kitartás; kedvezmények, esetleg segélyek által erősítsen ott, ahol lankad a kitartás; kedvezmények, esetleg segélyek által erősítsen ott, hol gyöngül az erő.

Ámde, hogy ezen cél elérhető legyen, szüksége van az egyesületnek gazdaságunk anyagi és szellemi támogatására egyaránt. Sorakozzék tehát Szilágysármely megye gazdaságunk ez egyesület lobogója alá, nyujtsa támogatását annak működéséhez, szóval segítsen szétörni a részvétlenség vastag jégkérgét, mely azt eddigi működésében megbénította.

Bizalommal fordulunk az érdeklődő gazdaságunkhoz s midőn fölkerjük, hogy az egyesület tagjai közé tömegesen lépjen be,*) tesszük ezt azon biztos reményben, hogy a jó eredmény csakhamar minden irányban látható leend.

Kérjük, hogy fölhívásunknak engedve, lépjen be egyesületünk kötelékébe, esetleg ismerősei körében is toborzon hiveket és ne riadjon vissza ama csekély anyagi áldozattól, mely egyleti életünk fölvirágoztatásához szükséges.

Zilah, 1897. december 20.

Br. Wesselényi Miklós,
e. elnök.

Dr. Kaizler György, Dr. Veress Sándor
e. alelnök. e. titkár.

*

Midőn e fölhívást lapunkban közöljük, tesszük ezt azon célzattal, hogy olvasóinknak alkalma nyíljon a vármegyénk kebelében új életre ébredő gazdasági egyesület működéséről s annak minden közérdekű mozzanatairól tudomást szerezni.

Maga e fölhívás első lépés arra, hogy — amint jelzi is — az érdeketlenség, a közönyösség posványában szunynyadó egyleti életet tevékenységre ébressze.

*) Alapító tag: (közseg, testület, társulat vagy egyén) ki az egyesület céljaira 50 frtot készpénz-, értékpapir- vagy könyvben fizet. Alapítványi tőke után a befizetés megtörténtéig évi 6% kamat fizetendő.

Rendes tag: ki 10 évi évi 4 frt fizetésére kötelezi magát.

Rendkívüli tag: ki 10 évi évi 2 frtot fizet.

Pártoló tag: ki az egyesület céljaira bármily adományt nyújt.

A tagsági kötelezettség 1898. január 1-től kezdődik.

Igaz, hogy ez még a kezdetnek is csak kezdete, de már még is valami, — és mindenesetre sokkal fölötte áll a semminek.

Vajha sikerülne a kezdet első lépése, vajha e felhívás ne találva süket fülekre.

Részünkről örömmel üdvözljük a vármegyei gazdasági egylet újjászervezésére s erős tevékenységre célzó emez első lépést — és készséggel jelentjük ki, hogy lapunkban mindenkor szívesen adunk tért a megyei gazdasági egyleti élet mozzanatairól szóló s általában gazdasági kérdésekkel foglalkozó közleményeknek, hogy ezekkel gazdaságunkunknak szolgálatot tegyünk s az igen fontos köztevékenységi kör betöltésére hivatott vármegyei gazdasági egyesületet közhasznú működésében, mint a nyilvánosság organuma. lehetőleg támogassuk.

Városi közgyűlés.

Szilágysomlyó város képviselőtestülete 1897. évi december hó 22-én rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlési tárgysorozatba fölvetett tárgyak elővételét megelőzőleg felmutatja polgármester a vármegye alispánjának távirati felhívását, a zilahi decemberi vásárok napjainak ideiglenes megváltoztatása iránt. Az ügy sürgősségére való tekintettel, a kérdés azonnal tárgyalás alá vétetvén, az 1897. december 25. és 1898. január 1-re eső zilahi vásároknak dec. hó 24-én, illetve 31-én megtartása ellen kifogást nem emel.

Az ovoda vagyon tárgyában a város részéről kiállított kötelező nyilatkozatnak végleges elfogadása — a bizottsági tagok kétharmad része meg nem jelenése miatt — tárgyalható nem volt.

Ennek tárgyalása 1898. évi januárban, vagyis 15 nap közbejöttével kitűzendő újabb közgyűlésben tárgyalandónak kimondatott.

Éppen ezen indokból a Bükk-erdő fájának cserkéreg termelésre eladása fellett Schmidl és Ungar céggel kötendő szerződés tárgyalása is újabb közgyűlés elébe terjesztendőnek mondatott ki.

A siketnéma kolozsvári intézetének anyagi támogatás iránti fölhívása a polgármesternek azzal adatott ki, hogy a város anyagi helyzetének javultával emez ügyben, a nyújtható anyagi támogatás mennyiségére nézve, a közgyűléshez javaslatot terjesszen elő.

Az állami elemi iskolai gondnokságnak a Sz. Somlyón felállítandó felsőbb leányiskola felállítására vonatkozó átirata kimondotta a közgyűlés, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez feliratot intéz, melyben a felsőbb leányiskolának Sz. Somlyón szükségességét ecsetelve, azt kéri.

Máramaros-Sziget polgármestere az 1897-ik évben M.-Szigeten a városok rendezése kérdésében tartott értekezlet jegyzőkönyvét megküldi. Ezen országos értekezlet jegyzőkönyve a jogügyi bizottsághoz azon fölhívással adatott ki, hogy ezen városunk jövő fejlődésére rendkívül fontos törvényjavaslata, illetve ezen értekezleti jegyzőkönyvben foglalt megállapodásokra nézve véleményét a közgyűléshez terjessze be.

Polgármester előterjesztést tett a Báthory-várkert vételára ötödik részletének és a gőzfürdőnél elhasznált tűzifa vételárának fedezése tárgyában. Ez előterjesztés folytán arra való tekintettel, miszerint a mostoha mezőgazdasági viszonyok folytán be nem hajthatott mintegy 4502 frt hátralékos követelése van a városnak, melynek tetemes része a jövő évben mégis behajthatónak mutatkozik, s mert a Báthory várkert vételári részletének a gőzfürdőhöz fölhasznált tűzifa árának kifizetése halasztást nem tűr: kimondta a közgyűlés, hogy eme kiadások fedezésére a városi szegényalaphoz 1200 forintot veszen kölcsön oly világos kijelentéssel, hogy emez összeg 1898. évi szeptember havában — esetleg előbb is — kamataival együtt azon alapnak viszszaadandó leend.

Özv. Ösz Andrásné Kovács Mária kérelmére kimondta a közgyűlés, hogy a terhére előírt 4 frt 42 kr. éjjeli őri illeték kivételesen töröltessék, a vicinális utunka címén fennálló 3 frt 70 kr. törlése iránti kérésével pedig az utasított elnökségéhez utasítottatott.

Szilágysomlyó város képviselőtestülete folyó évi január hó 8-án d. e. 10 órakor, a városház tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart.

A gyűlés tárgyai:

1) A v. képviselőtestület 177—1897. sz. a. határozatával ujabban meghirdetett s a város tulajdonát képező ovodaféle vagyona vonatkozó kötelező nyilatkozat kiállítására intézkedés.

2) Ugyanannak 197—1897. sz. a. határozatával ujabban meghirdetett s a Bükk-erdő részben cserkéreg termelésre vonatkozó intézkedés s ezzel kapcsolatosan a Schmidl és Ungar cég ajánlata.

3) A párisi világiállításra társas kirándulás iránti felhívás.

4) Lukátsffy Ödön ügyvéd mint Grosz Dávid csódtömeg gondnokának a várostól bérbe vett bolthelyiség bérlete felmondása iránt bejelentése.

5) Városi tanács 175—1897. sz. a. határozata Sajter Károly és érdektársainak a város erdőiben száraz galyak szedése tárgyában beadott kérelemre.

6) Fábry József kérelme piaci üzlete déli oldalán ajtó, ablakok nyitása engedélyezése iránti újabb kérelme.

7) Polgármester jelentése a város összes pénztárai megvizsgálásáról.

8) Várady Ede v. mértékhitelítő jelentése a mértékhitelítő vizsga letételéről.

Krasznai események.

— Bucsú az ó évtől. — Mükedvelői előadás 1897. december 26-án. —

Havas üstökével megjelent az öreg Szilveszter, hogy a multat eltemesse és nyisson egy szebb, boldogabb jövőt. S valóban úgy lesz? Ki tudja azt! Ki lát a jövő ködén keresztül, hogy vajjon nap-sugaras, vagy ködös, borus leendő, mint volt a mult?

Ne feszegessük. Nem reánk tartozik a jövő titkait kutatni, elég, ha elszírtuk a kiszírtatott ó évet. Evezünk dagadó vitorlákkal, kedvező szelekkel a jövőbe.

Remény, remény, mi is volna nélküled az élet! Sívár és kopár, mint a Sahara oázis nélkül.

A mindennapi élet futó homokkal telt sivatagán elvesznék, önmagunkat emésztetnek fel, ha abból magunkat ki nem ragadnánk hébe-hóba s meg nem állapodnánk egy-egy oázison: a társas összejöveteleken, legyen annak neve előadás, táncvigalom, stb.

Mi is megpihentünk egy kissé e sivatagon, találtunk egy kedves oázist, jó vezetőre.

Krasznán, 1897. december hó 26-án — Szilveszter napján nem akartuk, mert az a sz. somlyóiak privilégiuma — Lázár Géza, a már deresedő vezér rendezésével egy mükedvelői előadással temettük el az ó évet.

Összejöttünk mindnyájan. Eljöttek azok, kiknek örömet hozott a mult, eljöttek azok, kiknek az öröm csak a jövőben van fenntartva. Szép leányok, asszonyok társaságában, vig zene mellett hamar felejtünk mindent, mindent.

De nem elmélkedem, mert az ügyelő csengetttyűje figyelmemre hív fel bennünket.

Előveszem a szinlapot és... Monolog, „Bál után“, előadja Miron Bertak. a.

El sem olvastam, már felgördült a függöny. Miron Bertak a. szépen, kedvesen adta elő a monologot. Dacára a monolog hosszúságának, a fényes társaság figyelemmel hallgatta a szép előadást. Taps, kihívás volt a valóban jól megérdemelt elismerés kifejezése.

Ezt követte: „Nézd meg az anyját“ című 3 felvonásos vígjáték, Berczik Árpádtól. Mind a három felvonás, dacára a sok előzetes zavaroknak — betegség kérem, csak betegség és semmi más — ebből kifolyó rögtöni helyettesítéseknek — kitűnően, összefüggően ment. De mindezekfelett a második felvonás volt a legszebb, legsikerültebb. No de ezt vártuk is, a mennyiben mind régi kipróbált művészek működtek közre.

Előadás után a közönség többször hívta ki az összes közreműködőket.

Mig a mükedvelői művészeket a közönség közrevéve, ujjal fejezte ki elismerését, a rendezőség a szinpadot bontotta szét. Nyomban felhangzott a csárdás s a tiptop párok vették körül a barna fiukat. A fiastyuk már rég letűnt az égről, de a nemes ifjuság még mindig fáradhatatlan volt az ujjazásban.

Mig benn a jövő reményei itták a ragyogó tüzzemekből az élet italát, addig künn a mult, az öregek kocintották össze a gyöngyöző poharakat. Volt tósz

böven, de magyar ember nélkül el sem lehet, mint a kenyér só nélkül.

Az előadás tiszta jövedelme 65—70 forint.

A mennyiben pedig a jó kívánsag soha sem késő: adjon Isten mindenkinek boldogabb új évet!

Kraszna, 1898. január 3.

Busmagyar.

Művészestély.

Midőn a sz. somlyói mükedvelői „Zeneegylet“ egy-egy fellépéséről kell beszámolnunk, nem tudjuk, honnét kezdjük, szólunk magukról a szereplőkről, játékokról, vagy azon felejtethetetlen estékről, melyeket közönségünknek szereznek, s melyek közé a legutóbbi Sylvester este is tartozik. Szinte hihetetlen, hogy városunk oly zenei tehetségekkel rendelkezik, oly műélvezetben részesítenek, melyből kevés vidéki városnak jut s oly közönséget tudnak vonzani, minőt más estélyeken hiába keresünk.

Mi a programot illeti, azt egy dialog nyitotta meg, Dr. Markovits és Szénassy Margit k. a. által előadva, ügyesen és kedvesen s melyben különösen az utóbbinak hálás szerep jutott. Majd Dratsay Józsefné ó nagyságának teljes zenekar kíséret mellett előadott éneke, oly darabban, mely próbára tette hangját, de melyben annak teljes szépsége és ereje nyilvánult. Kiemelendő még Verdi „Il trovatore“ c. operából a „Börtönjelenet“ a maga siró, fájdalmas akkordjaival, csak egy volt a kár, hogy a közönség körében nem volt az a mély csend, mely pedig ilyen darab élvezetéhez okvetlenül megkívántatik. De az igazi lelkesedés akkor tört ki, midőn felhangzottak a Rákóczy induló örökké szép akkordjai, magukkal ragadták a közönséget, mely lelkesedett s tombolt s nem nyugodott, míg lelkes mükedvelőink újra hozzát nem láttak, újra fel nem hangzottak magyar szabadságunk megzenésített örök emlékei. A „Rákóczy“ kitűnő hangszereléséért Hóra karmestert elismerés illeti.

A program előadása után a fiatal-ság hozzálátott a tánchoz, a nem táncolók pedig visszavonultak az oldalt felállított asztalokhoz, hogy élvezhessék s gyönyörködjenek azon szép leánykoszoruban, melynek látása még a leghidegebb szívet is megdobogtatta. Egy szép, festői kép tárult elénk, oly kép, mely lelkesített s velünk öregekkel is elfeledtette, hogy megváltunk. Szóval kedves Sylvester estét töltöttünk, melyért csak hálával tartozhatunk a mükedvelőknek és lelkes igazgatójának Lukátsffy Ödönnek. Mint halljuk, a következő hónap közepén ismét szándékoznak fellépni azon szíves pártolás

király" szavalja Drenyovszky Gyula III. oszt. tanuló. 4) Emlékbeszéd, előadja Szent-királyi Albert elemi iskolai tanító. 5) „A magyar nemzet", szavalja Farkas Ferencz II. oszt. tanuló. 6) Záróbeszéd, tartja az igazgató. 7) „Hazának rendületlenül", éneklé a tanuló ifjúság. Az ünnepség fényének emelése végett ez alkalomra a szü-léket, az iparos és kereskedő tanulók főnö-keit, illetőleg mestereit, valamint az intézet iránt érdeklődőket ezennel meghívja. Szi-lágy-Somlyón, 1898. január hó 4-én. Az ipariskolai igazgatóság.

— **Népesedési statisztika.** Szilágy-Somlyó városban az 1897-ik év folyamán született 197, — meghalt 146 egyég, — szaporodás 51. Az előző évben született 199, elhalt 183, szaporodás volt tehát 16. Összehasonlítva tehát a két esztendő szaporodási eredményét az 1897-ik évben a népesség meglepő nagyobb szaporodását tapasztaljuk. Megjegyezhetjük még azt is, hogy az 1896. évben a halva szülöttek is fölvétettek a szülöttek névsorába, — az 1897-ik évben már nem, — ami a népes-ség emelkedése, avagy csökkenése szám-szerű kimutatásánál nem számít ugyan, de a szülöttek számánál mégis meglege-tős %-kal szokott szerepelni. Házasság kötöttet az 1897-ik évben 31, — s így az 1896-ik évi 35 házassággal szemben, az összehasonlítás 4 apadást mutat.

— **Nőegyleti estély** című, lapunk mult számában közölt újdonságunkból tévedésből kimaradt D o b a y Sándor urnak művészi cim-balomjátéka, mely őszinte tetszést aratott. Még azt is hálásan kell feljegyeznünk, hogy a sok fáradtsággal járó rendezést ez estélyen Szénássy Miklósné urasszony végezte.

— **Meghívó.** A sz.-somlyói „Polgári Ol-vasókör", 1898. évi január hó 9-én, vasárnap délután 2 óraker saját helyiségében évi ren-des közgyűsést tartja, melyre a tagokat ezennel tisztelettel meghívom. T á r g y o r o z a t: 1) Elnöki megnyitó. 2) Titkári Jelentés. 3) Számvizsgáló bizottságok je-lentései a pénztár és könyvtár állapotáról. 4) Az 1898. éri költségvetés tárgyalása. 5) Hírlapok megrendelése. 6) Könyvtárnok, két rendes- és három pótválasztmányi tag-nak választása. 7) Indítványok. Szilágy-Somlyó, 1898. január 5. Veverán József. elnök.

— **Nyilatkozat.** A „Szilágy-Somlyó" legutóbbi számában megjelent „Érdekes pörnek vetett véget" című közlemény azon részére vonatkozólag, mely a hely-beli román nőegylet által fönntartott is-kolánál viselt tanítónei állasomról történt eltávózásomra vonatkozó, az igazság ér-dekében és saját reputációm szempontjá-ból is kénytelen vagyok kijelenteni, hogy nem a nőegylet mondotta föl nekem az állást, hanem ellenkezőleg én adtam be ebbeli lemondásomat a nőegyletkez. Igaz ugyan, hogy e tisztelt nőegylet a mult tanév végén megkísérlette az állást rés-szemre felmondani, de belátván törvény-ellenes eljárását, ebbeli határozatát csak-hamar visszavonta. Maradhattam volna tehát tovább is ez iskola szolgálatában, de nagyon is megelégettem némely is-kolaszéki tagnak iskolaboldogító eljárá-sát és azon szeretetét, mely csaknem az iskola bukását, — de tudvalevőleg az elfogulatlan közönség méltó megbotrán-kozását vonta maga után. Ezen nyilatko-zatommal reám nézve ez ügyet befeje-zettnek nyilvánítom. Szilágy-Somlyó, 1898. január 4. L á z á r Jánosné, rom. kath. iskolai tanítóno.

— **A sz.-somlyói mükedvelői zenekar** által 1847. december 31-én tartott zene-estélyen felülfizettek: Báró Bánffy Dezső miniszterelnök 10 frt, — Bogdán Zsig-mond 1 frt 20 kr., — Zobel Lipót, Ma-halcsik Bónó, Balázs Zsigmond 1—1 frt, — Lázár Géza, A. G. 80—80 krt, — Szi-lágyi Lázár 70 krt, — Somogyi Kálmán, Simay Miklós 60—60 krt, — Mártoni Lukács, Molnár György, Bálint József 50—50 krt, — Dr. Lang Jakab, Jakó Sándor, Gyöngyössy Ferenc, Nagy Gyula. Barta Károly 40—40 krt, — N. N., N. N., N. N., N. N., N. N. 20—20 krt, — X. Y., X. Y. 10—10 krt. Összesen 22 frt 80 kr. Az igen tisztelt műpártoló közön-ségnek és felülfizetőknek köszönetet mond a mükedvelői zenekar nevében Sz.-Som-lyón. 1898. január 4-én, Lukátsffy Ödön, egyleti elnök.

— **Báli saison.** Hogy érdekes, sikkes újdonságokban mily gazdag az idei far-sang, látható Girardi József legelső-rangu confectio- és divatáru-üzletében (Budapest, Koronaherceg-utca 1.), hol le-ányoknak ígéző szép báli ruhák, illuziók-ból, himzett gazeból és chiffon scieből; lady patronesseknek is remek toilették olcsó áron készülnek. A Girardi cég meg-szerelte a legszebb párisi modelleket, báli belépőket és az előkelő világ kivá-lóan izléses, gyönyörű minták nyomán számos megrendelést tett.

— **Az ev. ref. templom restaurálása** javára, mint értesülünk, az idén is fog egy táncmulatság tartatni a jövő hónap első hetében. A részletes módozatokra nézve legközelebből közöljük a megáll-a-podást, mely minden esetre az élvezetést a hasznossal egyesítve fogja eredményezni.

— **Utazók figyelmébe.** A m. kir. állam-vasutak debreceni üzletvezetőségének érte-sítése szerint 1898. évi január hó 1-től kez-dődőleg a Budapest—máramaros-szigeti vo-nalon a Budapest keleti pályaudvarról este 7 óra 5 percekor induló és M.-Szigetre dél-előtt 9 óra 50 percekor érkező 1076., — va-lamint a M.-Szigetről délután 3 óra 56 per-cor induló és Budapest keleti pályaudvarra reggel 5 óra 45 percekor érkező 1707. számú személyvonattal a fentjelzett naptói kezdve az utazó közönség kényelmére hálókocsik fognak közlekedni. A hálókocsik megfelelő pótgjegy váltása mellett csak I. és II. osz-tályu utasok által használhatók. A pótgje-gyek árai következők: Budapest keleti pályau-dvar—Máramaros Sziget, vagy viszont egy pótgjegy I. oszt. 5 frt. II. oszt. 3 frt 75 kr. Budapest keleti pályaudvar—Királyháza, vagy viszont I. oszt. 4 frt. II. oszt. 3 frt. Máramaros-Sziget—Szolnok I. oszt. 4 frt. II. oszt. 3 frt.

— **Fizetéseképtelen és csődbe jutott ke-reskedők és iparosok, kik hitelezőikkel egyezkedni óhajtanak, forduljanak bizalom-mal az „Első Budapesti Kereskedelmi Egyeztetési Irodám"hoz (Budapest, V. Lipót-körut 18. I. em. 8.), ahol úgy bel-mint külföldi cégekkel az egyezés biz-tosan létrehozatik.**

— **Felhívás.** Felkérem a mükedvelői zenekar tagjait, hogy f. hó 8-án azaz szom-baton d. u. 6 óraker saját helyiségükben tartandó próbára megjelenni sziveskedjenek Sz.-Somlyó, 1898. január 5. Lukátfy Ödön, egyleti elnök.

— **Ragályos betegségek.** Folyó évi január 2-iki állapotnak megfelelőleg a „Földmívelési Értesítő"-ben az ál-lategészségügyi kimutatás Szilágyvármegyé-ről következő hivatalos adatokat közli: Ta-konykór és bőrféreg: Diósd 1 u., Vártelek 1 udv., Zilah 1 u., összesen 3 köz-ség 3 udvar. — J u h h i m l ő: Nagy-Raj-tole 1 nyáj, Sarmaság 1 udvar, összesen 2 község 2 udvar. — S e r t é s v é s z: Bűr-gezd, Gardánfalva, Kémer, Lecsmer, Mosó-bánya, Pele, Sz. Cseh, Tasnád-Szántó, ösz-szesen 8 község.

— **Köszönetnyilvánítás.** A krasznai mü-kedvelők által 1897. év december 26-án rendezett jótékonycélu előadáson felül-fizettek: Péchy István (S.-M.-Berkesz) 3 frt; — K. Nagy Dezső (Arad) 2 frt; — Tüzes Tódor (Cs.-Gorbó) 1 frt 50 kr.; — Tüzes Karácsony (Cs.-Gorbó) 1 frt; — K. Nagy Domokos 80 kr.; — Ifj. Beteg Márton, K. Nagy Béla 60—60 krt; — Nemes Kálmán, Buhl Ármin (Kr.-Horvát), Turcsa Tivadar (Cs. Gorbó), Prikkell Gyula (Cs.-Gorbó), Száva Antal (Cs.-Gorbó), Szentmihályi Károly (Kr.-Horvát) 50—50 krt; — Návai Kálmán (Torda), Bideskuthy György (Ipp) 40—40 krt; — Farkas Ist-ván (Sz.-Somlyó, Epstein testvérek 20—20 krt; — N. N., X. X., Tolokán Dezső 10—10 krt. Fogadják e helyen is a ne-mes szívű adakozók a rendezőség hálás köszönetét. Kraszna, 1898. január hó 3 án. Lázár Géza, elnök. Lengyel István, pénz-táros.

— **A fővárosba utazó t. olvasóink** figyelmét felhívjuk Kövesi Nándor elő-kező nagy éttermére (VII. Erzsébet-körut 27.), a hol kiváló ételek és italok, pom-pás kiszolgálás kiszolgálás biztosittatik a vendégek teljes megelégedésére, ezenkívül nagy katonazenekar játszik esténként sza-bad bemenet mellett. Kövesi most egy gyönyörű szép télikertet is létesít, mely Budapest egyik látványosságát fogja ké-pezni.

Irodalom.

— **A „Magyar Jogász" jogi** szaklap első száma következő érdekes tartalommal jeleni meg: Előfizetési felhi-vás. — A magyar jogász irányai. Irta: Bölöni László. — A cég fogalma és a pénzügyi judikatura. Irta: Detre László dr. — A bérlet felmondásának módjáról. Irta: Graber Károly dr. — A szolgálta-tások értékének megállapítása az illeték-kiszabásoknál. Irta: Zádor Mór. — Igaz-ságügyi rendelet. — Felebbezési bírósá-gainak joggyakorlata. — Joggyakorlatok a Curian, — Kérdések és feleletek I. Irta: Weiner Jakab dr. — Panaszok. Az 1893. évi XVIII. t. c. 115. §-a. Irta: Ö. M. dr. — Vegyesek. Budapestén kitűzött adóár-verések. — Csődök. Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

— **Uj egyházi lap.** Az erdélyi reform. egyházkerületben az igazgató tanács ha-tározata folytán újévtől kezdve „Er-délyi Protestáns Lap" cim alatt Kolozsvártt uj egyházi lap jelenik meg, mely az egyházkerület hivatalos lapja lesz. Az uj lap szerkesztője Molnár Al-bert theol. tanár. A „Protestáns Közlöny" melyet Szász Gerő kolozs-vári pap 26 éven át közmegelegedésre szerkesztett, uj évtől megszünt hivatalos lap lenni, — de azért tovább is fenn fog állani s ugy látszik hivatva lesz egyben s másban a hivatalost kritikai szemmel kísérni.

— **Szaklapok egyesülése.** Ma-gyarország pusztult szöleinek helyreállít-ásánál és a homoki szőlők terjedésével, a gazdaközönségnek uj, teljesen ismeret-len és meglehetős nehéz művelési módo-kat kell elsajátítania. Nem igen van te-hát a gazdasági irodalomnak ma fonto-sabb része, mint az, amely a szőlő és bor-gazdasággal foglalkozik, amit legjobban igazol ezen irodalmi ágnek az utóbbi években tapasztalható fellendülése. Ezen a téren jelentőséggel bíró esemény köv-etkezik be az uj esztendővel, amikor két létező nagyobb szaklapunk egyesül. Az Engelbrecht Károly központi szőlészeti és borászati m. kir. felügyelő szerkeszté-sében megjelenő „Szőlő és borgazdasági Lapok" egyesül a Baross Károly kiadá-sában megjelenő és most 30-ik évfolya-mába lépő „Borászati Lapok"-kal. A „Bo-rászati Lapok" ezáltal Magyarország leg-elterjedtebb szakujsága lett, maga köré egyesíti a szakirodalom összes számottevő elemeit és így kétszeresen nélkülözhetlen minden szőlősgazdának. A „Borászati Lapok" továbbra is Baross Károly ki-adásában jelenik meg, tiszteletbeli szer-kesztője Engelbrecht Károly, felelős szer-kesztője dr. Drucker Jenő lesz. — A „Bo-rászati Lapok" megjelen minden vásár-napon, előfizetési ára egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. Kiadóhivatala Budapest, (Köz-telek).

— **A „Zenélő Magyarország"** zongora zenemű folyóirat most január elsei füzetével 5-dik évfolyamát kezdi. Ma már mindenütt kedvelt zenemű folyó-irat 1898-ik I. füzete a következő dara-bokat közli: I. Iványf I. „Kiszáradt a rezgő nyárfa" és „Asszony, asszony, az akarok lenni" 2 közkedvelt magyar dalt. II. D'Amant L. „Álom az üdvörl", Ga-vottét. III. Carmencitta népszerű „Kreolnő" dalkeringőjét. IV. Greizinger Ivántól 6 magyar dalt változatokkal 3 hegedűre. Minden száma hasonló gazdag és jól meg-választott tartalommal jelenik meg a „Ze-nélő Magyarország"-nak, s ez az oka, hogy minden zongorázó és hegedűsnek kellemes és alig várt vendége e kóta folyóirat meg-megújuló füzetei. Évenként 24 füzet, minden füzet 10—10 oldal hang-gygytartalommal a legjobban megválasz-tott kiváló sikerű zenemű újdonságokból összeállítva, 242 oldal tartalomért 4 frt, félévre 12 füzet 120 oldal tartalomért 2 frt az előfizetés. Előfizethetni a „Zenélő Magyarország" kiadóhivatalában Buda-pest, VI., Csengery-utca 62—a., honnan megismerésre mutatvány füzetet bárki-nek ingyen és bérmentve küldenek. Ajánljuk a derék vállalatot minden zene-barát figyelmébe.

— **„A Kert",** a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap a következő tartalommal jelent meg: Konyha-kertészet. — Gyümölesészet. — Diszkerté-szet. — Lugas. — Gép- és eszközlétár. — Tárca. — Közlelről és távolról. — Faiskola. — Hírek. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Színes műmelléklet: Calebs piros szőlő. — Fametszetek.

1848. M á r c s a k napok választanak el — mindössze egy hét — attól az esztendőtl, mely ötvenedik fordulója lesz a magyar szabadság haj-nalának. Öseink tűzáldozattal köszöntötték a haj-nal hasadtát, források tövében, ligetek, vadonok mélyén. Mi is áldozattűzet gyújtunk, a nemzeti irodalom szikaoltarán, a magyar nemzeti érzés kutféjénél, a magyar történelem cserfaligetében. Ugy köszöntjük a hajnalló nagy szabadságot. Az oltáron az áldozat tűzét nem kisebb ember gyújtja föl, mint a mi a mi nagy táltosunk, jósunk, köl-tőnk, Jókai Mór, a kinek az egész magyar írói gárda segédkezik. Egy művel teszük maradandóvá 1848. emlékeztétét. E mű a szabadságharc képes bibliája, mely Jókai, Bródy Sándor és Rákosi Viktor szerkesztésében jelenik meg. Már szöllot-tunk e műről. Elmondtuk, hogy 1200 képbén fogja felujjítani a dicősdőse évek történetét, hogy az ország valamennyi jobb írója ir e könyvbe és hogy a nagy nemzeti ünnepre teljes lesz a nagy mű. Most csak azt akarjuk jelezni, hogy ma az öto-dik füzet is megjelent. A sokszorosított művészet-nek valódi remekei azok a képek, mik e pompás vállalatot betöltik. Különösen ki kell emelnünk Munkácsy „Ujjoncozás"-át és Bencur „Hazatérő huszárait", a Lenkey századát. Az erekléké közül kiválóan érdekes Batthyány Lajos miniszterelnöki széke, (mely bizony sokkal csinosabb és formá-sabb a mostani dísztelen szölléknél), Kossuth ereklýéi, így órája, 1848-ban használt írószerei, Baltimoreban kapott ezüstfedélű albuma, fapenta-tartója, nejének utitáskája, stb. stb. A füzet az

